Frãciſci Calori Mariegraphia: ſeu de laudibus Marie virginis Dialogus. Ad Reuerendum Collegium canonicorum Ferrarienſium.

Prefatio.

SOlebat. Reuerẽdi patres illa gentiũ antiquitas vaniſ demonũ deluſa pſtigiis: vt a qua veri: vniuſq; dei: ac reruʒ conditoris aberat ſana cognitio ingeniorum ſuoꝝ pventus Apollini ſepenumero dedicare, Rata (vt ipſe mihi perſuadeo) ſe ſecũ deo optie egiſſe ſi phebeo numini aliquas ingenij primitias obtuliſſet. Uerum poſtq̃, Redẽptoris bñficio pñs etas ad veꝝ luminis iudiciũ ꝺ lata eſt, par fuit vt a nobis ad deum noſtrum: qui vnicus eſt: ⁊ omnib⁹ ſalutaris vota queq; noſtra dirigantur: ⁊ vigilias atq; animi ſudores in ſua declinemus obſequia. Ea propter Clariſſima Togatorum concio cum ſuperioribus menſibus hoc meũ opuſculum recognoſcerem: quo poſſem (ſi amicis videretur) recognitum publicare: quod citra ſeptem annos noſtrum peperit ingeniolum in laudem Chriſtiſere Marie virginis alterius (vt ita dicam) noſtre Redemptricis; Decreui ſicut ipſum cogitatum Deo ac Marie mundi luminibus conſecrarã quo ipſi ſolent eſſe contenti. Ita veſtris amplitudinibus: hanc paucam verborum ſeriem: ⁊ tenue opuſculum dedicare. quos tam habitus q̃ mentis exercitatio: dei ac Marie pugiles conſtituit: huc accedit ꝙ quicquid meditor: quicquid ago: poſtq̃ cepi militare ſub honeſtis ſtipendijs veſtris ferrarienſem clerum erudiens ⁊ quaſi meo lacte litterarum enutriens: iure gratitudinis veſtrum eſſe cenſetur: quandoquidem Seruus ac filius (vt veſtris verbis loquar) quicquid vel ingenio: vel manuum labore conquirit: id patrono vel parenti ſuo: vt iura omnia conclamant acquiritur. Sed nunc vt fatear ingenue quod mecum ſepius volutaui: verebar quandoq; ne dum in veſtras amplitudines gratus eſſe percuperem indoctus atq; impolitus adirem. maluiſ tandem hoc quam illud iudicatum iri. tametſi veſtris etiam plurimuʒ conſiderem humanitatibus: que licet ſue amplitudini ipar munus acceperint. Id tamen ſubiecti celſitudine compenſabunt minus appoſite dicta emendantes: ſuperflua reſecantes errata caſtigãtes ⁊ q̃q; inconcinne prolata illuſtrantes. Maluiſſem certe de tanta, tamq; ardua re audire q̃: audiri: ſatiari q̃ narrare: ornari q̃ ornare. Sed dum omnes non poſſumus eſſe Aurelij: Hieronymi: Georgij: Ambroſij: ingenium terre imitati fuerimus: cui affinis eſt virtus humana. Terra

nãq3 p omnes partes ſibi diſpar eſt: hic olus: illic ſentes: hic ſeges: il
lic valles: hic muſta prepinguia ⁊ leta referuntur arua. Non ibo infici
as Aureo filo: ⁊ ſtamine pretioſore indigebat talis: tantaq3 textura.
Quin fuiſſet nobis impetrandus e celo aliquis orator egregius: qui a
deo oratoriam facundiam edoctus: diuino labio Marie noſtre parez
laudem potuiſſet afferre. Uultu igitur hilari veſtroq3 more franciſci ve
ſtri minuſculum qualecũq3 in gremio ortum gratitudinis accipite. qđ
ſi gratum fuiſſe perſenſero. mox Georgii: ac Aurelij ferrarienſium
aduocatorũ vitas in modulos vernacule lingue tranſlatas: vobiſq3 di
candas videbitis. Tuq3 inprimis Reuerende archipreſbyter Ludo
uice arioſte hoc eſt aris ⁊ altarib' inſiſtẽs. Cui ſuccedat Paulus An
tonius trottus huius cathedralis edis prepoſitura decorat': qui eſt a

que conuerſio grece: vocatur cognominatus vt rei nomẽ cõ
ueniat. quippe relictis mundi illecebris vna cum trotto cognato ſuo
ad ſacra chriſti religioſiſſime ſe cõuertit. Hos ſequitur ⁊ noie ⁊ cogno
mine clariſſimus veſter Calcagninus more agni vitia calcans: inſcitiaz
q3 propellens. Hũc poſt ſequi vel videmus Joannez baptiſtam caſtel
lorum preclara familia natum: qui diuina ingreſſus caſtra animam vi
ctor illuſtrat. Nunc Marinuz ꝯtemplemur: qui cum marinas mundi
procellas animoſior euaſerit: dignam laborum mercedez taz a celeſti:
quam a terreno principe munificentius accepit. Quid de Beltrando
nunc dixeriz coſtabili: ab quo poſt egregia nauata opera. condigna mũ
do. ac religioni inſignia ſuſcepit: eo ꝙ ſtabilis perſeueranſq3 vt corone
tur infinem vſq3 perrexerit. Non ſum tui immemor donate marinello
rum phenix quem ad hoc iucundiſſimum marie tripudium citauimus
ne mariaz: ab qua cognomen accepiſti ſurdis auribus preterires. Ue
ſtrum cur non addam hic Hieronymum ſacratum: qui quidem nõ mi
nus nomini quã cognomini. re: ac verbo ſemper conuenit. Nunc ꝓdi
tandem ad fratres mi hieronyme: quez bruna maiorum familia nobiſ
condonauit: multaq3 virtute redemit qui licet brunus dicare: id tamẽ
protinus addendum venit quod de anima quandoq3 dicitur humana
Nigra ſuz ſcilicet exterius: ſed formoſa filia hieruſalez: introrſuz. Tu
⁊ Dionee olim mihi comes nũc domine: ⁊ Brunamõtes: quem ſine
germano non decet incedere veſtris animi dotibus marãnoq3 ſangui
ne decorati velut mari nantes. qui procul a naufragio ad tutum virtu
tis litus adnauigaſtis. Qui ſponte in calamum deſcendiſti Joannes
Baptiſta ferrari: epiſcopalis inſula: tuaq3 virtus immortalis: te mihi co

gnitum:ſed omnibus venerãdũ fecit vt qui ferrea ac infrangibili muni
tus aío cũ ferraria noſtra: tuã mutinã inclytã reddidiſti. Quid ita feſti
nas Hieronyme Ciconiari Marie ſemp ſtudioſe:q̃ bene tibi conue/
nit tue gentis cognomẽtũ qñ ciconia pia auis vocitatur:que vt vitioſiſ
tu:ita illa ſerpẽtibuſ infeſta predicatur:vnde apud Theſſalos aiunt ca
pitale fuiſſe ciconiã interfeciſſe ⁊ ea plecti pena ciconicidas:qua homi
cide:porrige tu quoq; manũ caloro tuo Alexander ciſtarelle proboꝝ
atq; ſtudioſorum fautor impigerrime:in cuius aurea ciſtula amicorum
corda locãtur: matura ⁊ tu nũc Nicolae aduogariorum familie redinte
grator:cuius mãſuetudo:cuius integritas:cui⁹ mores:⁊ litteratura tue
incipiunt aſpirare virtuti:quo poſſis ⁊ mihi aduocatus fieri: cũ eris in
domo tui petri. Jam collocutores audite alternis loquentes. Nicolaũ
Signorellum monachũ ac athletam marie carmellitane:⁊ Franciſcuȝ
calorũ. Unũ tamẽ obſecro vt inſpiciẽdi animo igrediamini. Nã incen
tro:nõ incircũferẽtia viſenda ſunt que de tãta virgine ſcripta fuerunt:
ne videremur egyptiorum canes imitari qui interbibẽduȝ fugere ſolẽt.

Signorellus.

Uid noui moliriſ mi calore in hac ede nr̃a qñ ple
riq; poſt abſoluta diuina myſteria ad ſuos lares
regrediũt? Cogitabũdus ſane (ſi recte mens au/
gurat) mihi videris. Jn terris ne:an in celis ſpa/
tiaſ:aius tu⁹? CALORUS. Haud quaq̃ fal
leris mi Nico. erã nũc pfecto (Ad ſit reuerentia
vero) terreno corpore in p̃ſenti delubro:ſed aius
dũ hac pictura ſe paſcit inani vt ſit ad altiora tra
duci iã ceperat. Quare mecũ:collectus dicebã inſanã fuiſſe grecorum
ſapiẽtiã:q noluiſſent in ſuis templis picturã fieri niſi que pubetenus
effigiarentur:quarũ obtutu ab humanis ſolemus ad celeſtia auocari.
Magis tñ pompilii ſententiam crimini dabam:qui prohibuiſſet roma
nos exiſtimare imaginẽ dei aut hoĩs ſpeciẽ:aut cuiuſuis aĩantis habe
re figurã: Ea pp a primordio vrbis:nulla fuit neq; ficta:neq; picta dei
ſpẽs:perinde ac ſi fas non eſſet deteriorib⁹ meliora aſſimilare:neq; aliť
q̃ mẽtis acumine deũ percipi poſſe:vana certe:ac ſuperſtitioſa porten
ta iſta fuere:q̃ ⁊ ſarraceni inaniť ſanctoꝝ ſcripturas iterp̃tantes emulã
tur:obſeruantq;. Neq; ob id chriſtiani latrie minus inſeruire videmur
qñquidẽ neq; ſculptilia neq; pictũ vllũ:ſed que deſignant. veneramur
⁊ colimus. SIG. pia eſt franciſce iſta mentis volutatio:⁊ probanda vo

luptas. Uerum pretér iſtud quid meditabare. CAL. Modo in men
tem venerat dum hanc virginis imaginem contéplarer quã coſmus al
ter zeuſis noſtri temporis ſuopte ingenio figurauit in hoc theaſtorum
ſacello opere p̄ciũ fore: ſi aliquod laudandi genus adinueniremus de
nunq̃ ſatis laudata: ⁊ ſemper laudanda maria virgine. Uidebarq; de
noſtro igeniolo benemereri: ac multis forſitan gratificari ſi laudes vir
ginis pcurrerez in ſingulis videlicet litteris ſui nois: que (vt vides) ſũt
quinq;: que totius nois cõpoſitũ quaſi corp⁹ efficiant. Quot in noie ie
ſus ſaluatoris noſtri: nulla ē igitur littera in hoc ſacratiſſimo marie no
mine ab eminentiſſimo architectorũ deo ante ſecula cogitato: que non
multũ laudis nobis poſſit afferre: placet ideo te mihi adiutorē ſortiri:
qꝛ grandi me faſce leuare valebis: preſertim cum tu eiſdē beatiſſime vir
ginis vt inuictus athleta aureã ſectã profitearis. SIG. Mirifice me
oblectat tua excogitatio: in quã veniſſe nõ potes (vt ipſe coniector) niſi
aliquo dei calore: ⁊ pio virginis afflatu: quoniã oē bonũ ē a patre lumi
num. Quod huiuſce diuini ſermõis participē me delegeris: impar ho
nus meis viribus conaris adigere: alioquin laborem non detrecto. im
mo rei celſitudo me trahit: quamobrē aut ſolus ediſſere: aut me qualē
cũq; patiare. CAL. Nemo adeo mentis pauper eſt: vt ſe lateat non
eam laudari poſſe homũculi verbis: in cuius theſauris cõdita ē ſal⁹ hu
mani generis: in cuius inquã manũ poſitã ſcim⁹ dei miſericordiã. que
tactari predonē peperit. Cui aius fuit ſemper imperator inuictus. que
in ſchola virtutũ: ⁊ in lege mãdatorũ facta eſt forma doctrine filij ſui.
Cui oium ſanctoꝝ globus in adytis paradiſi dulcia cãtica dramatis:
nectarea reſponſa ambroſias antiphonas: hymnos ⁊ ſacras celi odas
modulantur ac dona cõcinũt ſpiritalia: de qua itē legimus: ſancta ⁊ im
maculata virginitas quibus te laudibus referã neſcio: qꝛ quē celi cape
nõ poterãt: tuo gremio cõtuliſti: imo vero neſcio Nicolae ēt quo magiſ
vires mētis colligo. deum ne in maria: an in deo: mariam plus admira
ri debemus. proinde qm̃ in maria virgine laus ois deſinit eē laus: pñs
ſermo ſit mirari potius: aut ſaltem pie loqui: quã laudare. Cũq; ea tibi
ſit familiaris locutio Nicolae ⁊ eloquꝫ domeſticũ: ⁊ ideo peculiar̃ ⁊ ve
lut ingenitũ ſicut exploratũ habem⁹: tu mihi eque atq; ſtimulus: ⁊ cal
car admouebere. quare hiſce iã queſo: ac fare. SIG. Tuũ eſt calorez
tolle moras quia torq̃t ſemper differre paratos. Silētij iam tui ipatien
tē me reddidiſti. Singulatim exponantur qd laudis vehant he qnq; lit
terule. CAL: Uolui ante oia te ꝯſulere. ceteꝝ tu iuſto cupidior me pre

ueniſti:quippē aliquātiſp maturāda ſunt que de diuinis referunt : ſed
vt tibi morē gerā quāto ſignificantius fieri poterit:explicabo qd prima
litteraꝝ tanti nois cōſignificare queat:eſt(viden)'.M.quod me iudice
ante oīa miraculū ſignare videbitur.quod eſt qcqd admirationem poſ
ſit afferre quaſi preter naturam fiat :ab exquiſitiſſimo aūt doctore tho
ma diffinitū accipimꝰeſſe qđ preter ordinē:in rebꝰcōmuniter iſtitutis di
uinitus cadat:idcirco marie.que deo ac nature miraculo fuit: nihil tan
tū ꝯuenire videtur.En ipſa fecit vt multa in faſcem ſtringamus: ſuum
mūdiqꝫ cōditorē.ꝛ hec ſtella ꝓtulit ſolem.Creatura genuit creatorem.
filia patrē cōcepit.ꝛ filium: ſimul diuitē ꝛ pauperē.ipſa ē filia.ꝛ mater
virgo.ipſa ancilla:ꝛ dn̄a:ipſa genitrix ꝛ genita:ipſa cū integritate pepe
rit.ꝛ ſeruata virginitate cōcepit.ipſa in partu:ante partū:ꝛ poſt partuꝫ
ſyncera virgo permāſit:fuit deniqꝫ id flumē:qđ ex ſpiritꝰſācti fonte erū
pens totū irrigauit paradiſū:ꝛ pulſa mūdi ſterilitāte oē genꝰ humanū
letificauit.SIL.decenter medius fidius vbi fuit inchoandū incepiſti
Nihil etenim (ſi recte ſentio)deus rerum opifex mirabilius effecit qꝫ
ipſam mariā .que mūdi oīs imaginē refert.qꝛ ipſa quē totus nō capit
orbis in ſua clauſit viſcera factū hoīem:ꝛ qđ Eua triſtis abſtulit maria
almo germine mundo reſtituit.mira ſane fuerūt oīa in dei genetrice:q
vt expreſſius loquar Bernardi verbiſ:fuit ſine pudore fecūda:ſine gra
uamine grauida:ſine pudore puerpera.Tunc aſtrū ſolē portauit . pal/
mes vitē:riuus fōtē:filia patrē.creatura creatorē:fuit mater pris:ꝛ filia
nati :fuit ꝛ ſua prole poſterior:ꝛ cū deo cōmunē filiū habuit.Nō eſt ēt
mirū Franꝰdimidiū cordis mei ꝙ q mundū portauit. portari voluerit
manibus virginis. Hec ē illa nubes:q̄ chriſtū pluuit terra:que chriſtū
germinauit:terra inquā:vnde orta ē terre celeſtis vbertas :terra fluēs
lacte:ꝛ melle:ex cuiꝰvbere gleba imortalē ꝯmeatū vite germiauit :mul
tiplex ratio mihi nunc pſuaſit vt matri velim mariā cōparare:quaꝝ vna
cōtētus eſto ꝙ ſicut deū in orōne dominica patrē noſtrū appellare ſoli
ti ſumus:tū qꝛ nos creando generauit.tū ꝙ nos moriendo redemit .ꝛ
velut mortuos regenerauit.Ita mariam:que vera dei ſponſa fuit :ma/
trē cur nuncupare verebimur?Ecce queadmodū terrene matres filiuꝫ
ēt qualēcūqꝫ diligūt:ꝛ dulciſſimo amplectūtur affatu:errantē obiurgāt
inemēdatum plectunt.ſi probus fuerit aut caſtigabilis eblandiūtur . ſi
obtēperans:arrident:ꝛ munerāt ſic parthenia noſtra:matrē agit pien/
tiſſimam :amātiſſimam:prudētiſſimā:que nectareo miſericordie alimen
to nos alit.ꝛ lactat:amicit fouet ſubuenit .Natu grādiores ſubmonet:

hortatur:edocet:ſi doctrinam indignemur minis primū: mox flagro ⁊ fuſte tādē inuadit. Quos vero in virtutē ꝓniores agnouerit:hos riſu ſy derco.ſanctiſq́ꝫ illicebris:⁊ munere īmortali ꝑhoneſtat:quibꝰ tū demū magnam compendij hereditatem largitur:vt celi municipatum cum ea poſſidere valeamus.⁊ optata leti potiamur harena. Nū eam credis mi Franciſce:que plerūq́ꝫ faces diuini amoris accendit in cordibꝰ noſtris: Num que piarum cogitationuꝫ igniculos ſuſcitat: Ipſa nempe ē que vna cum filio nihil ad noſtram faciens ſalutem intētatum omittit: qbꝰ hec detur acceſſio,ꝙ lꝫ mater fuerit:⁊ filiū genuerit:ſola tamē qđ alia nulla habuit carnis integritatē,que virtutū eſt regina:ſoror angeloruꝫ victoria libidinū:fidei trophetū:expugnatio demonū ⁊ ad eternā vitam deniq́ꝫ ſynceritatis elogiū. CAL. Sic ē profecto claudicaret.n.ad im mortalē vitam noſtrum pars maior:niſi ipſa foret oculus ceco:manus i becillo:pes claudo:mortuis vita. O bone deus q̄ꝫta māſuetudine geni tricē perornaſti:in quā licet ingratiſſamus ſepius in die:nūq́ꝫ ipſa tamē iniurias animo refricuit. Immo preſto ſemper eſt petenti preſtare ſalu tē:abrogare delictum:⁊ cū ſupplicaueris peccata delere. Ceterum an teq́ꝫ ſignorelle chariſſime ab hoc capite diuortiū faciamus libeat vt aū dictis hoc velut auctariū adnectamus :vt per hanc litteram :que tāq́ꝫ ſubtegmen ī textura nr̄a incurrit. Mānā īterpretemur:quod vocabu lū ſi noſtrates emulati fuerimus litteratores:bonū ſignificabit a mano Qđ verꝰ tū ē:⁊ nobis placet magis:ex iudeoꝝ fonte manaſſe cōſtabit. In quorū gentili ſermone :qd eſt hoc ꝓprie ac natiue poteſtatis ē :he/ brei nāq́ꝫ dei oli populus.cū primū eū rorē viderūt:admirati cōclama rūt māna .qđ iportat qd eſt hoc:fuit neſcio qd ꝯcreti coriādrū ſimilās eius rei saporē exhibēs:quē q fuerat comeſturus cōcupiuit: qualē forſi tā poete ambroſiā decātarūt:quo celitus defluente ſicut ſacre teſtanť littere duce Moiſe iſraelitici ad annū quadrageſſimū donati : paſtiq́ꝫ ſunt. Proinde quam ſignificanter mitiſſime virgini noſtre congruit. Que nobis chriſti populo :in hac lachrymarum valle degentibus ſuū benignitatis manna:aurā:atq́ꝫ clementiam ſine fine concedit. Quale igitur munus potuiſſet nobis cumulatius impendi:quam edulio marie ſaturari : quam ad celeſtia illa ſympoſia inuitari :⁊ ad noue nupte repotia vocari ⁊ eo quaſi ꝑ nutū accerſi vnde hyems oīs trāſijt.⁊ oīs Iber:abijt:atq́ꝫ receſſit vbi inq́ꝫ ſanctarū voluptatū torrente oīs animus iugiter debacchatur. Ubi eternum ver:ſerpillum redolens:fragrantia lilia.vernantes violas:odorum amomū:⁊ caſias catarticas letāti bea/

toꝛū ſpirit⁹ interambulāt: ⁊ mollis auiculaꝝ ꝯcētus: diuinūqꝫ melos ſā
ctoꝛū aures demulcent: hinc ſoleo Mi. quādoqꝫ mariā ſalē alaꝝ nrãꝝ
vocare. Sicut eni ſal ex ingenito ſibi caloꝛe: ⁊ vi ſiccitatis: noxiū quęqꝫ
ab cadaueribus expellit humoꝛē: ⁊ ſine offenſa in ſalubritate cōſolidat.
Ita maria virgo ex pꝛopꝛio charitatis feruore: humectam peccandi li/
centiam exoꝛbet ac deferat: ⁊ ignibus ſue miſerationis in adepta inco
lumitate: quātū par eſt: vt conſeruet annititur. SJS. Videris franci
ſce hydropico ſimilis qui dicendi anſam ſotio nunquā cōcedis velit ſo
li tibi fuerint chriſtifere theſauri recluſi ⁊ verboꝛū pelagus repacutum
ſine quoqꝫ. Quem itineris comitē aſciuiſti tecū iam pergere. CAL.
Hoc mihi vitio non aſcribas velim. ſed materie: ac voluptati: nūc pge.
SJS. Jocoꝛ mi franciſce: quippe vidi te refrigerio indigētem ⁊ freno
velut mete oblitum: ⁊ adhuc in carceribus conſiſtentem nunc ad rez.
Quoniam tu me ad peregrinā: barbaramqꝫ dictionem nō inuitū tradu
xiſti (vt puto) nullū tibi ſtomachū fecero: ſi ad grecā tranſpoꝛtabere. oc
currit mihi nunc per pꝛeſentem caracterem mellodiam accipiamus: q̄
melleum cātū: aut vocis ſuauitatē ſignificat. Quod cū ita ſit nō facile
dabis qđ ſit hac voce ſuaui⁹ cui⁹ rei nō ignar⁹. Bernardus burgund⁹
abbas: nobis ſcriptū reliqt ingloꝛios ſpūs hoc ē demones audito ma
rie nomine q̄to poſſunt cōcitatioꝛe volatu ab eo fugitare. ſicut de Jeſu
palam eſt: quā ob rē ab eccleſia chriſtiana inſtitutū fuiſſe ꝑſenſim⁹ qua
dragenos delictoꝝ dies nobis auferri quotiēs: ſiue voce: ſiue mēte bi/
na hec amenīſſima vocabula effati fuerimus. Moriar Franciſce ni ex
intimo cordis loquor quotienſcūqꝫ ſum ipſe mecum ⁊ marie ſubeat re
cordatio (Deum teſtoꝛ) videtur coꝛ meum ex ſuauitate liquari: inqꝫ
melleam dulcedinem diſtillari. Idcirco confertiſſimos demonū greges
hanc ſibi malam auditionem fugitare cōiicio: que dei filijs tam mellea
eſt ⁊ taz iocunda. quippe impꝛobiſſimis. vt amareſcant bōa neceſſe iu
dicandum venit. Taceāt igitur: ac digitis labꝛa conpeſcant mendaces
greculi hiſtoꝛiarum demolitoꝛes: quos non pudet blacterare (vt de re
liquis taceam) in Platonis pꝛonunciatu tantam ineſſe iucūditatem: vt
eo audito ſibi quiſqꝫ factum ſatis putet. hilo eſt inanioꝛ talis aſſertio ⁊
fallens arrogantia: que nil niſi grecum ſapiat. Hic enim Plato cum
die luſtrico ab aui paterni nomine Ariſtocles appellaretur: mox gran
dioꝛ factū ab egregio coꝛpoꝛis habitu ꝙ humeroꝛum eſſet amploꝛum
platonem pꝛimus vocauit Ariſto. Nihil itaqꝫ fuerit in cauſa: vt audito
rum pruritum ſcalpamus ob huiuſcemodi nominis ſuauitudinē: huc

accidit eam eſſe mutam laudē:nec vnq̄ rediuiuam:que ab extrinſecis tanq̄ aliunde ꝓueniat q2 nō niſi que introꝛſum poſſidemus: vere nr̄a ſunt. At aliter ſentiant neccefe fuerit quom docti fuerint. Deū ipſum extitiſſe marie nois architectum anteq̄ fieret mūdus iſte ſenſibilis:qd poſt cū tempeſtiuū fuit:patētibus anne:ꝛ Joachin angelica voce adnū ciatū eſt :futurū certe nomē:quod eſt dulciſſimū ſuper mel :ꝛ fauū: in compꝛehenſibilium:ac innumerabiliū virgiuis virtutū ſignificatoꝛem. Ecce habent ſyri patrio ſermone mariam ſignificare dominā.de qua.p pterea cātatum eſt O glorioſa domina excelſa ſuper ſydera. Hebꝛeos rurſum videmus:qui a pꝛimordio naſcentis mūdi fuiſſe certe ſciuntur hoc ſibi marie nomen tanq̄ ſuū vendicare.ꝛ ab eoꝛum ad noſtram lin guam delatum illuminatricem notare.pꝛeterea ꝛ maris ſtellam. Cui quidem rei ſacras etiam litteras aſtipulari videmus cum de maria ad mariam⁹ de vtroq3 cantemus.pꝛofer lumen cecis. Et aue maris ſtella. Et ſi ad miracula huius mellei nois veniretur:ta3 nos tempoꝛi: q̄ no bis tempus deeſſet.idcirco non poſſum non ſtomachari iis: qui quaſi facta aduerſus chriſti ſponſam cōiuratiōe in eā ita pꝛecipites inferan tur.vt moꝛe canū rabie iratati meretricē quin immo pꝛoſtibulam nomi nent ꝛ canem immūdā :longe etiam deterius euomentes: adeo ꝙ plu ra iā gn̄a execrationū reperta fuerunt q̄ nomina.quibuſ illud accidit ꝙ quā abſentem lacerare paſſim: ꝛ conculcare non valent.ſpurciſſimis manib⁹ in picturis pꝛeſētē inuadūt :quare(vt mihi videtur) ii nouam deā ab inferis:ad ergaſtula ſibi ꝑpria traxere blaſphemiā:cui ſtatua3: araſq3 ſtruxerunt:ꝛ ſedentē in ſella tanq̄ reginā venerantur.in mariā vero mundi oculum:per quē vident qui cecitatē oderunt diutinam vi tioꝛum crapulam ructant.pꝛoh pudoꝛ :o ſcelus infandū :o ꝼacin⁹ nul la dignum expiatione. Non iniuria igitur atile:atq3 marie flagellato res appelandi veniūt:ne Stephatonē dixeri3. CAL. Mariane vtiq3 loq̄ris Nicolae tue decus congregationis.liceat mihi vna ſaltē voce la tinā liguā eccleſiaſticāq3 ditionē locupletare. Sicut enim a chriſto chri ſtiane Theologi aduerbiū duxerūt. Jta modo ego a maria:mariane ꝺ toꝛſi. At iuſtiſſime qdē vt ſtrenuus virginis athleta iſtiuſmodi licentio ſis belluis hominis certe nuncupatiōe indigniſſimis ſuccēſuiſti :q ta3 obſcena in mariam deſpuentes inuenient tandem :qui ſibi apud Tar tarū lugubꝛem texent tragediā. Quis pꝛoh dolor in chriſtiana re pub lica non miſceat mare celo:ac toleret hos :qui ſine lingue repagulis

mariã vocari medicam deſtinaui:quod ante omnia ſibi quadrare vel in
uito videbitur. Tũ ꝙ chriſtũ egrotãti mũdo peperit.tũ ꝙ aduerſa pec
catoꝝ valitudine laborantib⁹iugiter ſit parata ſuccurrere:ꝛ ſuis anteꝗ̃
oretur ſpiritalibus pharmacis ſubuenire cognouit :huic enim cũ pulſa
tilẽ venã exami.ni tumore alterari preſenſerit :feſtinant occurrit.Aliuꝫ
auaritie algore correptũ miſerata ad priſtinã reddit incolumitatẽ: hũc
cũ vidit de fumo iceſte carnis ꝓpriũ mutaſſe nitorẽ:ad purã(ſiccisis lũ
bis)caſtitatis vndã retraxit:Ab ira aliũ.mãſuetudinis remedio vindi/
cauit.Illius vero gule inexplebilitatẽ reſpuit:ſobrietatis poculo opem
afferẽte.Hunc charitatis catapotio:ab angore felicitatiſ aliene ad ignẽ
diuine flãme reportauit:huic vo preſto fuit ex torpore otiãti:deſidiaqꝫ o
ſcitanti:cure vrticã ꝓ ſalute reliquit.Quẽ vero letali morbo viderit la/
borantẽ:atqꝫ deploratũ:tãꝗ̃ de quo ſepius cõclamatum ſit:non ſine tñ
miſericordibus lachrymis elatũ relinquit.Tale eſt igit aĩarũ aucupiũ
nr̃e celeſtis protomedice:vt poſt habitis mũdi deliciis a peregrinatio/
ne ad oĩuꝫ amenitatũ patriã inuitati venire poſſimus.CAL.Sumus
fere oẽs cepaꝝ aſſimiles tanta eſt in flagitijs humani generis ignoran
tia:ꝛ errorũ caligo.SIG.Quid cepis hoĩem cõparaſti Frane:in au/
dita mihi affers qñqꝫ:velut me putes ſibyllã aut oedipoda quẽpiaꝫ do
mi tenere .CAL.Memoria in actu ſemp eẽ nõ põt:vnde nõ nũꝗ̃ vi
demur neſcire que ſcimus:volũt Pico.q de reꝝ ꝯtẽplatione ſcripſerũt
cepas notũ egyptijs fructũ ſemp iminui ꝯ alioꝝ gñatoꝝ naturã.cũ lũa
ipſa nobis grãdeſcit.qppe(ne ꝓcul euagemur)in nobis ipſi videmus:ĩ
feminis magis ſubſtãtificos corporũ humores ꝛ augeri :ꝛ rurſus dcre
ſcere ad ipſius lune vel auctũ vel decremẽtũ ſicut ligna:ſicut herbas.
ꝛ cetera id genus.Ita puerſũ:ac ꝑpoſteꝝ ꝛ ſine via hominẽ videmus
dum maria in remiſſionũ vbertate pereſit:ꝓpria ipſum bonitate quaſi
virtutis ſucco priuari:virginẽ(vt noſti)lune ꝯparare ſoliti ſumus q(vt
ꝑmiſimus ꝯpeccatoꝝ tenebras ipſa illuminare credat.SIG. Sed ad
de cũ tales ſumus.facimus quod in ſe turdella facit ab qua viſcus ege
rit:vnde ipſa:aueſqꝫ alie capi vident ꝓut ẽ i grecoꝝ ꝓuerbijs. CAL.
Supeſt tandem ad alterã deſcendamus litteraꝝ :que porta eſt vocaliũ
vtriuſqꝫ lingue:in qua ego nunc animã intelligi cupio .Aia ſi qdẽ rõna
lis nõ vt phyſici ſed vt nr̃i ſentiunt theologi:ꝛ i quadã ſynodo reuela/
tũ accepim⁹:forma ẽ humani corporis a qua ꝛ aĩare hoc ẽ viuificare de
ducimus .Da nũc mihi Pico.paululũ aures mẽtis: videbis profecto
idẽ in nobis mariã agere qd in ſingulis hoĩm corporibus aĩa ipſa rõa

lis operaṫ. En ſicut in corpore aīa vitam facit: ita maria: attica: atq₃ pe nitus incōparabili facūdie torrēte: pro nobis cāz agēs cuz rei citamur ad christi tribunal perorando: capitis deſcrimen auerti t: meritāq₃ nobis ademit mortē: vitā ſuperinfūdēs eternā. Quas Nico[e] credis lingue vi res ineſſe oranti marie? quales verboꝝ igneos globulos? que iacula? q̄ fulmina? que tonitrua? Unde credis ꝓuenire vt in filio tā ſepe ira leni atur furor deſidat? excādeſcētia ponaṫ? Maria tā crebro dei mentē in cēdit: vt veniā pro nobis ante recipiat: quā ipſa cauſam perorauerit hec itē acceſſio omittēda nō fuit nouimus ſiqdē phyſicorū ſententiā eē diu enucleatā: ꝛ a theologis itidē vētilatā: aīas in ꝑformata hoīuz corpora mitti: quod ferme indagatū ē fieri poſt diē quadrageſimū ab effuſione paterni ſeminis ꝛ in ipſa quoq₃ infuſiōe creari chriſtū excipio: q in oīb[9] ſemper humana trāſcēdēs vt primū dixit. Ecce ācilla domini fiat mihi ſecūdū verbū tuū. expuriſſima virginis ſubſtātia carneū chriſti corpu ſculū examuſſim: vndiq₃ abſolutiſſimū: nō ſicut ego conceptus fui: ſ₃ af flante ſancto ſpū cū aīa ſimul ē creatū: atq₃ ꝯceptū nullo inquā prepa rato ſemine (niſi verba ſācti ſpūs ſemē appellare libuerit). Platōis ina niter opinantis inqſitionē omittamus ab quo diſceptatū ē aīas ab eter no fuiſſe creatas: ꝛ Auerrhoi acutiſſime vnicam in cūctis hoībus diffu ſam ſomniantis: que neq₃ vllo indiuiduo moriente deficiat: ſed in illo d̄ ſinat operari tantū: ſicut cōpluriū nauicularuz gubernator ſi vna pere at: non dicetur ipſe demergi: ſed ab illius gubernatione deſiſtere. Ex plodamus quoq₃ a chriſtiano pulpito profanam ebionitarum aſſertionē qua ꝑcaciter nimis ꝛ perperā affirmareṫ chriſtū pio coitu fuiſſe cōce ptū. Cōtēplemur nūc ſignorelle mi ſuauiſſime qualis: ꝛ quāta ſit miſe ricordia ꝛ noſtre oratricis marie virginis clemētia que ꝯ delictoꝝ perui catia aīas noſtras ad vegetam: inuariabileq₃ animi valetudinē perdu cit: ꝛ a tenebris rurſus ad nitorē diuini luminis reuocat: qđ cū ita ſit ma ria nobis erit aīa ſecunda ꝛ eadē viuificātior: que interitū nulluz poteſt pati. S J H. Exiſtimaui te aliunde incepturū: ſed longe melius actum eſſe video. Si annueris a me auguſta vocabiṫ quaſi augurio conſecra ta: quod de Octouiano relatum legimus: ꝛ ex archiuo ſacraruz littera rum audiuimus mariam hortante deo a parentibus ioachin ꝛ anna: quos nunq̄ꝫ penituit talem ſuſcepiſſe gnatam: ſacro veſtalium ꝛ virgi num coetui propriam ex voto fuiſſe dicatam: vbi quo ad viro Joſeph collocata fuit immortali deo pientiſſime tam mente q̄ꝫ corpore iugiter

ſol:terribilis vt caſtroꝝ acies oꝛdinata:hoc quidē pacto franciſce mi iu
cūde cū ſtipatiſſima ſanctoꝛū aggregatiōe maria virgo ad celi capitoli
um triumphans maximo cū circūſtantiū vndiqꝫ applauſu aducta ē: ꝗ
de mundo immūdiſſimo :de natura ipſa:deqꝫ oībus vitioꝛū turmis mū
da in mundo viuens glorioſiſſime triūphauit .SJG. Per immoꝛtalē
deū nihil hoc die mihi tantū coꝛdis aures demulſit. Poꝛro ita mihi iſta
palatū exacuere:vt ad ſaturitatē nr̄am adhuc multa ſupereſſe dicēda co
gnoſcam. Jdeo dum ianitoꝛ aduentat:velim mihi dicas quod exiſtimāt
theologi maiꝰ donū fuiſſe in mariā virginē exaggeratū:a deoqꝫ cōceſſū:
ꝗppe de illa Gabꝛiel ad illā dixit :aue gr̄a plēa dn̄s tecū.CAL.Tuū
eſt ſignoꝛelle qn̄quidē tu diuini verbi interpꝛes īter cōcionatoꝛes nōvl
timū locū tibi vendicaſti.SJG.Quod ſentio tempoꝛi cōſulēs: moꝛēqꝫ
tibi gerens dicto accipe.Sunt qui exiſtimēt.Nullū maius priuilegium
marie fuiſſe cōceſſū:ꝙ ꝗ̃ chriſti mater fieret fallūtur ij quidem(vt mi
hi perſuadeo)naꝫ hoc maximo aliud ēt maius habetur ꝙ videlicet ſine
peccatis inter peccatoꝛes ipſa viueret.quod quā primū auctoritate ca-
peſſes cum hoc chriſti ad marcillam marthe ancillam reſpōſū accurati
us penſitauerimus.Etenim illa ad chriſtū pꝛoclamās dixit beata vbe-
ra que ſuxiſti .Quin immo reſpondit chriſtus excelletius ꝗddā ſupad
diturꝰ.Beati qui audiūt verbū dei:⁊ cuſtodiūt illud. Beata igitur fuit
Maria virgo ꝙ chriſtū in vētre poꝛtauit:ſed lōge beatioꝛ ꝙ deū in cor
de geſtauit.hoc habui quod tibi immo auiditati tue que in tumultuarie
reſponderem .Te dei :ac virginis manus ab̈ incurſu hoſtiū ꝓtegant.

Eiuſdem auctoꝛis .Oꝛatio ad virginem.

Preces tui ſerui glorioſa virgo maria ſuppliciter obſecro ante genua
miſericoꝛdie filij tui clementer pꝛeſentare digneris:quo tuis meritis in
tercedentibus:ipſe dignetur oīum peccatoꝛum impꝛobitates mitigatus
delere: ⁊ in libꝛo vite per merita paſſionis in cruce:noſtram moꝛtē pec
catoꝛum in vitam ſue maieſtatis laudatricē cōuertere.per chriſtuꝫ filiū
tuum.qui viuit per cuncta ſecula ſeculoꝛum. Amen.

Finis.